

Sygn. akt I ACz 1117/14

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2014 roku

Sąd Apelacyjny w K. Wydział I Cywilny
w składzie następującym:

Przewodniczący:SSAJan Kremer (spr.)

Sędziowie:SSAZbigniew Ducki

SSA Sławomir Jamróg

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014 roku wK.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. Z.

przeciwko A. Z.

orozwód

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w T.
z dnia 1 kwietnia 2014 roku, sygn. akt I C 180/14

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie poprzez nadanie mu brzmienia „udzielić zabezpieczenia w ten sposób, iż zasądzić od powoda M. Z. tytułem alimentów na rzecz małoletniej córki stron K. Z. urodzonej (...) w T. kwotę 1.200 zł (tysiąc dwieście złotych) miesięcznie - płatną do rąk pozwanej A. Z. z góry do 10 - go dnia każdego po sobie następującego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat - do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania, a w pozostałym zakresie wnioszek o zabezpieczenie oddalić”,**
- 2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.**

Sygn. akt I ACz 1117/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w T. udzielił pozwanej A. Z. zabezpieczenia roszczenia w ten sposób, że zasądził od powoda M. Z. tytułem alimentów na rzecz małoletniej córki stron K. Z. kwotę 1.500 zł miesięcznie - płatną do rąk pozwanej z góry do 10 - go dnia każdego po sobie następującego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat - do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że małoletnia córka stron zamieszkuje z pozwaną, która w przeważającej mierze ponosi koszty jej utrzymania oraz sprawuje nad nią codzienną opiekę, natomiast powód jedynie sporadycznie kupuje dziecku prezenty i opłaca posiłki w szkole. Wobec tego powód powinien przyczyniać się do zaspokajania finansowych potrzeb córki poprzezłożenie stosownej kwoty na utrzymanie małoletniej. Pozwana pracuje na stanowisku głównej księgowej, uzyskując dochody w kwocie ok. 7.000 zł netto miesięcznie. Oceniając usprawiedliwione potrzeby małoletniej córki stron, która ma dziesięć lat i uczęszcza do III klasy szkoły podstawowej, Sąd Okręgowy miał na względzie wydatki związane z zapewnieniem wyżywienia, środków higieny, odzieży, środków dydaktycznych. Sąd Okręgowy uwzględnił również wydatki związane z rozwijaniem zainteresowań dziecka, w tym zajęcia z baletu i gry na pianinie oraz wydatki na rozrywki i wypoczynek. Sąd Okręgowy uwzględnił również fakt, że małoletnia K. żyła dotychczas na wysokim poziomie. Odnośnie możliwości majątkowych i zarobkowych powoda Sąd Okręgowy wskazał, że powód prowadzi działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa kredytowego, sporządzania biznesplanów oraz wniosków unijnych o dotacje. W roku 2013 osiągnął z tego tytułu dochód w wysokości 41.896,55 zł brutto, a w pierwszym kwartale 2014 r. osiągnął stratę, przy przychodzie w wysokości 7.000 zł. Nadto powód od lipca 2013 roku do końca 2013 r. pełnił funkcję wiceprezesa (...) Centrum (...) w T.,

osiągając z tego tytułu dochód w wysokości 18.600 zł. Powód podał, że przyczyną jego rezygnacji z tej funkcji była chęć poświęcenia czasu córce i chorej mamie, gdyż pracę w (...) Centrum (...) wykonywał popołudniami i wieczorami. Obecnie utrzymuje się z oszczędności oraz z osiągniętych przez jego partnerkę dochodów. Powyższe świadczy o wysokich możliwościach majątkowych i zarobkowych powoda. Również okoliczność, że powód przeznacza na utrzymanie dwudziestoletniego syna kwotę 1.500 zł, tj. tyle samo co pozwana, świadczy o dobrej sytuacji finansowej powoda. Małoletnia córka stron powinna mieć zatem zapewniony standard życia podobny do starszego brata. Końcowo Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że powód sam wniósł o zasądzenie od niego na rzecz małoletniej córki stron alimentów w kwocie 1.500 zł miesięcznie i zadeklarował, że jest w stanie uiszczać taką kwotę.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód, zaskarżając je w części w jakiej zobowiązuje powoda dołożenia na utrzymanie córki ponad kwotę 900 zł miesięcznie.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że:
 - a. koszty utrzymania małoletniej córki powoda wynoszą nie mniej niż 2.700 zł miesięcznie, podczas gdy ze względu na potrzeby dziesięcioletniego dziecka jest to kwota znacznie zawyżona;
 - b. powód prawie nie partycypuje w kosztach utrzymania córki, jego wkład finansowy polega na kupowaniu córce prezentów i opłacaniu

posiłków w szkole, podczas gdy powódłoży ok. 900 zł na utrzymanie córki.

c. powód posiada wysokie możliwości zarobkowe, których nie wykorzystuje, podczas gdy prowadzona przez niego działalność gospodarcza obecnie przynosi straty oraz podczas gdy dochody pozwanej są znacznie większe.

d. powód przeznacza kwotę 1.500 zł na utrzymanie syna w K., co świadczy o jego dobrej kondycji finansowej, podczas gdy obecnie, w związku z utratą zatrudnienia w Centrum Stomatologicznym

powód przeznacza na ten cel jedynie ok 1.000 zł, a koszty utrzymania uczącego się syna są o ponad 1.200 zł wyższe niż córki.

2. naruszenie następujących przepisów prawa procesowego:

a. art. 730¹ par 3 k.p.c. w zw. z art. 753 k.p.c. poprzez udzielenie zabezpieczenia bez uwzględnienia rzeczywistych możliwości zarobkowych i majątkowych powoda oraz w kwocie przekraczającej usprawiedliwione potrzeby córki stron;

b. art. 753 k.p.c. poprzez przyjęcie, że istnieje uzasadniony cel zabezpieczenia, jakim jest zapewnienie córce stron środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, podczas gdy córka żyje na wysokim poziomie, gdyż w szczególności powód dobrowolnie partycypuje w kosztach jej utrzymania;

Na tych podstawach powód wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku pozwanej o udzielenie zabezpieczenia ponad kwotę 900 zł.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że przyjęta kwota 2.700 zł tytułem kosztów utrzymania córki stron jest zawyżona, gdyż za zbędne należy uznać coroczne kupno nowych mebli do pokoju córki i comiesięczną wizytę u fryzjera. Nie został również uwzględniony fakt, że częste kontakty powoda z córką powodują, że powód ponosi koszty jej utrzymania w szczególności na prezenty, obiady, kino, dojazdy do szkoły, łącznie ok. 900 zł miesięcznie. Odnośnie swojej sytuacji finansowej wskazał, że ze względu na sprawowaną opiekę na chorą matką oraz swoimi dziećmi, nie jest w stanie podjąć dodatkowego zatrudnienia. Jego obecne dochody są niestale, w dużej mierze uzależnione od koniunktury na rynku.

W odpowiedzi na zażalenie pozwana wniosła o oddalenie zażalenia i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego. Wskazała, że ustalona przez Sad suma kosztów utrzymania małoletniej córki nie została zawyżona, gdyż dziecko żyło na wysokim poziomie, uczęszcza na liczne zajęcia dodatkowe. Zdaniem pozwanej powód celowo zrezygnował z zajmowanego stanowiska w Centrum Stomatologicznym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy zabezpieczył roszczenie o alimenty na rzecz małoletniej

córki stron na podstawie art. 753 § 1 k.p.c. w zw. z art. 730 § 1 k.p.c. i art. 730 i § 1 k.p.c.

Zaznaczenia wymaga, iż zakres świadczeń alimentacyjnych z jednej strony jest uzależniony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, a z drugiej od możliwości majątkowych i zarobkowych zobowiązanego, przy uwzględnieniu dotychczasowego poziomu życia rodziny, jaką strony przez swój związek założyły (art. 135 k.r.o. i art. 27 k.r.o. w zw. z art. 23 k.r.o.).

Podkreślenia wymaga, że wprawdzie o zakresie obowiązku alimentacyjnego decydują w każdym wypadku usprawiedliwione potrzeby uprawnionego (art. 135 k.r.o.), jednakże rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Jakkolwiek dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież czy środki na ochronę zdrowia, to jednak standard, wedle którego potrzeby te powinny być zaspokajane, zależy już tylko od zamożności

i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji oraz dotychczasowego poziomu życia rodziny. Zgodnie z utrwaloną w orzecznictwie zasadą, dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami, z drugiej zaś strony prowadzi do wniosku, że rodzice nie są obowiązani do alimentowania dziecka wedle wyższego standardu niż ten, który odnosi się do ich własnych potrzeb.

Sąd I instancji, wydając zaskarżone postanowienie, nie zakwestionował twierdzenia pozwanej odnośnie rozmiaru usprawiedliwionych potrzeb małoletniej córki stron na kwotę ok. 2.700 zł. Uwzględniając dotychczasowy materiał dowodowy i twierdzenia stron, zarzuty zażalenia w ocenie Sądu Apelacyjnego podana przez pozwaną kwota 2.700 zł kosztów utrzymania urodzonej w (...)r. córki stron jest kwotą zbyt wysoką. Pozwana na

obecnym etapie postępowania nie uprawdopodobniła, iż usprawiedliwione koszty utrzymania niespełna dziesięcioletniej córki wynoszą 2.700 zł miesięcznie. Wskazane przez nią w zestawieniu załączonym do pozwu kwoty budzą wątpliwości, między innymi wysokość wydatków na komitet rodzicielski po 10 zł miesięcznie, Internet po 55 zł miesięcznie, wydatki na ubrania 200 zł miesięcznie, komputer 1.100 zł co trzy lata, płyty muzyczne 35 zł miesięcznie, fryzjer 50 zł miesięcznie, coroczne malowanie i wyposażenie pokoju kwotą 600 zł, wyposażenie pokoju co trzy lata kwotą

1.700 zł, koncerty 40 zł kwartalnie. Mając na względzie regulacje art. 27 w zw. z art. 23 k.p.c. i zasadę zachowania równej stopy życiowej członków

rodziny usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletniej córki stron należy materialną sytuację dziewięcioletniej K. porównać do sytuacji materialnej dwudziestoletniego syna stron, który mieszka i studiuje w K.. Strony wspólnie alimentują dorosłego syna, który ze względu na studia nie potrafi jeszcze samodzielnie się utrzymać, kwotą po 1.500 zł miesięcznie, łącznie 3.000 zł miesięcznie, czym zaspokajają jego usprawiedliwione potrzeby, w tym ok. 600 zł na utrzymanie mieszkania ok. 700 zł na prywatne studia. Z powyższego wynika, że na pozostałe koszty utrzymania musi wystarczyć mu kwota 1.700 zł. W związku z tym, że powód w zażaleniu wskazał, że ze względu na obniżenie dochodów, od tej chwili alimentuje syna kwotą 1.000 zł miesięcznie, z pewnością łączny „budżet”, jaki syn stron ma do swojej dyspozycji na własne utrzymanie jest mniejszy o kwotę 500 zł i wynosi łącznie ok. 2.500 zł. Z powyższych względów niepodobna zatem uznać w świetle zasady zachowania równej stopy życiowej członków rodziny, by usprawiedliwione koszty utrzymania każdego z rodzeństwa, którego różnica wieku wynosi ponad 10 lat miały zostać określone na zbliżonym poziomie kwotowym, zwłaszcza, że starszy z rodzeństwa ponosi zdecydowanie wyższe koszty edukacyjne oraz utrzymania własnego mieszkania. Zatem różnica wieku dzieci stron, różne miejsca ich zamieszkania (środowisko), powodują, że przyznanie im zbliżonej nominalnie kwoty na własne utrzymanie (2.500-2.700 zł) spowoduje, że starsze z rodzeństwa będzie w stanie zaspokajać swoje usprawiedliwione koszty utrzymania w mniejszym stopniu niż młodsze, co w konsekwencji powoduje,

że starsze z rodzeństwa żyje na obiektywnie niższym poziomie niż młodsze. Zasady doświadczenia życiowego, uzasadniają twierdzenie, że koszty utrzymania dwudziestoletniego, niepracującego studenta, studiującego poza miejscem zamieszkania są zdecydowanie wyższe niż koszty niespełna dziesięcioletka, które mieszka wraz z rodzicem, co wynika z różnic dotyczących rozwoju fizycznego ale także potrzeb społecznych, kulturowych, osobistych, edukacyjnych. Aby zatem wyrównać stopę życiową członków rodziny, należy uznać, że usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniej na obecnym etapie jej rozwoju kształtują się w kwocie ok. 2.000 zł miesięcznie, z czego powód powinienłożyć 1.200 zł miesięcznie, gdyż leży to w jego możliwościach zarobkowych i majątkowych. Pomimo utraty pracy w Centrum Stomatologicznym, na dowód czego przedłożył odpis z KRS spółki na dzień 10 czerwca 2014 r. z którego wynika, że nie pełni już funkcji w zarządzie, w ocenie Sądu Apelacyjnego jest w stanie wypełniać swój obowiązek alimentacyjny względem córki. Nie mogą zmienić tego stwierdzenia argumenty powoda o tym, że w pierwszych miesiącach uzyskał niewielkie przychody z prowadzonej działalności gospodarczej. Przedstawione na tą okoliczność dochody dotyczą jedynie krótkiego wycinka czasowego roku 2014, gdy tymczasem z przedłożonej deklaracji podatkowej za cały 2013 r. wynika, że dochody z działalności gospodarczej wyniósł 36.296 zł. Poza tym obniżenie obowiązku alimentacyjnego spowodowałoby przerzucenie na pozwaną większość kosztów utrzymania córki. Wskazać bowiem należy, że córka stron mieszka wspólnie z pozwaną i to ona na co dzień dba o jej utrzymanie i wychowanie czym częściowo realizuje swój obowiązek alimentacyjny. W tym stanie rzeczy powód powinien w większym stopniu niż

pozwana przyczyniać się finansowo do utrzymania małoletniej.

W odniesieniu do twierdzeń pozwanego o zaspakajaniu materialnych potrzeb córki, zauważyć trzeba, że dobrowolne partycypowanie w części kosztów utrzymania i wychowania dzieci nie ma wpływu na określenie takiego obowiązku obowiązanego do płacenia alimentów, ponieważ winien on być określony w sposób skonkretyzowany, dający pewność otrzymania przez uprawnionego stałych i stosownych dla danych warunków, środków materialnych, niezależnie od dobrych bądź nie, woli u upodobań powoda obowiązanego do alimentacji.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny przyjął, że obecny zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniej córki oraz zasada zachowania równej stopy życiowej członków rodziny, stron uzasadnia weryfikację kwoty świadczenia alimentacyjnego, przyznanego w zaskarżonym postanowieniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., zmienił zaskarżone postanowienie, a w pozostałym zakresie zażalenie oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.